

Αριθμός 1065

ΟΙ ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2001

ΜΕΧΡΙ (ΑΡ.2) ΤΟΥ 2007

(Νόμοι 30(I) και 122(I) του 2001, 139(I) του 2002, 10(I) και 80(I) του 2003, 144(I) του 2004, 117(I) του 2005, 9(I) και 82(I) του 2007)

Απόφαση δυνάμει του άρθρου 10

Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει του άρθρου 10 των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων του 2001 μέχρι (Αρ.2) του 2007, (εφεξής καλουμένων ως ο «Νόμος»), εκδίδει την ακόλουθη απόφαση:

Τίτλος: Σχέδιο Αναδασμού.

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ:

Στις 24 Απριλίου 2007 λήφθηκε από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων κοινοποίηση από το Τμήμα Αναδασμού, μέσω του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, προσχεδίου νέου μέτρου ενισχύσεων το οποίο φέρει τον τίτλο «Σχέδιο Αναδασμού» (εφεξής το «Μέτρο»). Μετά από ανταλλαγή ανεπίσημης αλληλογραφίας με λειτουργό της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης κατέστη αναγκαίο να ζητηθούν από την Αρμόδια Αρχή συμπληρωματικά στοιχεία που υποβλήθηκαν στον Έφορο στις 10 Δεκεμβρίου 2007, καθώς επίσης και πρόσθετα στοιχεία τα οποία αποστάληκαν στις 25 Ιανουαρίου 2008.

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΘΕΝΤΟΣ ΜΕΤΡΟΥ:

(α) Αρμόδια Αρχή

Αρμόδια Αρχή υπεύθυνη για την εφαρμογή της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι το Τμήμα Αναδασμού του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

(β) Στόχοι του κοινοποιηθέντος Μέτρου

Οι στόχοι του κοινοποιηθέντος Μέτρου είναι η εφαρμογή σχεδίων αναδασμών στις αγροτικές περιοχές ούτως ώστε να δημιουργηθούν οικονομικά βιώσιμοι κλήροι και να αναμορφωθεί η ελαττωματική δομή της αγροτικής κτημασύνης.

(γ) Δικαιούχοι του Μέτρου

Δικαιούχοι της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι οι κάτοχοι ακίνητης ιδιοκτησίας οι οποίοι θα συμμετάσχουν στο Μέτρο.

(δ) Διαδικασία Αναδασμού

Τα διάφορα στάδια που ακολουθούνται στην εφαρμογή του αναδασμού ταξινομούνται σε τρεις ευρύτατους κύκλους. Ο πρώτος κύκλος αφορά όλες τις εργασίες που απαιτούνται έως τη λήψη δεσμευτικής απόφασης για τους ιδιοκτήτες γης για εφαρμογή αναδασμού. Ο δεύτερος κύκλος αφορά νομικά και πρακτικά στάδια και διαδικασίες για την εφαρμογή ενός σχεδίου μέχρι και την

κτήση κατοχής των νέων τεμαχίων από τους νέους ιδιοκτήτες. Τέλος ο τρίτος κύκλος καλύπτει τις οικονομικές και άλλες διαδικασίες που προκύπτουν από την εφαρμογή του σχεδίου αναδασμού.

Ο εντοπισμός μιας περιοχής γίνεται σε συνεργασία με το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και είναι το αποτέλεσμα εκτεταμένων ερευνών και μελετών της Αρμόδιας Αρχής. Μετά την επισκόπηση της περιοχής, τις επαφές με τους ιδιοκτήτες γης και τη συλλογή υπογραφών ετοιμάζεται σχετική μελέτη σκοπιμότητας, η οποία υποβάλλεται στον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος για έγκριση, καθώς και προκαταρκτική μελέτη επιπτώσεων στο περιβάλλον. Οι ιδιοκτήτες γης στις περιοχές όπου θα διενεργηθεί αναδασμός καλούνται να υπογράψουν επισήμως και δεσμευτικά ότι αποδέχονται τον αναδασμό. Η Αρμόδια Αρχή προβαίνει σε εμβαδομετρήσεις όλων των τεμαχίων και σύγκρισή τους με τα στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ούτως ώστε να ετοιμαστούν σχέδια δρόμων και αναδιανομής. Εν συνεχείᾳ πραγματοποιούνται οι μεταβιβάσεις ιδιοκτησιών. Σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία βάση της αναδιανομής αποτελεί η αξία της κάθε ιδιοκτησίας. Έτσι με τον αναδασμό θα πρέπει να χορηγηθεί σε κάθε ιδιοκτήτη κλήρος ίσης αξίας με αυτόν που κατείχε πριν από τον αναδασμό. Για το σκοπό αυτό όλη η ακίνητη ιδιοκτησία σε μια περιοχή αναδασμού εκτιμάται από την ειδική Επιτροπή Εκτίμησης η οποία με επιτόπου επισκέψεις εκτιμά, σε τρέχουσες τιμές, όλες τις ιδιοκτησίες. Όλες οι μεταβιβάσεις ακίνητης ιδιοκτησίας στα πλαίσια του αναδασμού είναι απαλλαγμένες από τα μεταβιβαστικά τέλη.

Εάν κάποιοι ιδιοκτήτες δεν επιθυμούν να συμμετάσχουν στον αναδασμό, μπορούν να πωλήσουν την περιουσία τους στην Αρμόδια Αρχή· αυτή αγοράζεται από ιδιοκτήτες που συμμετέχουν στο σχέδιο αναδασμού και επιθυμούν να αποκτήσουν επιπρόσθετη γη στην αγοραία της αξία.

Το Μέτρο προβλέπει επίσης την κατασκευή σύγχρονου οδικού δικτύου σε κάθε περιοχή αναδασμού. Όπως αναφέρει η Αρμόδια Αρχή, οι θέσεις των δρόμων αποφασίζονται με προοπτική την ορθή εξυπηρέτηση των τεμαχίων που θα δημιουργηθούν εξ υπαρχής και όχι των υφιστάμενων τεμαχίων. Όπου είναι δυνατό, οι δρόμοι τοποθετούνται σε παράλληλες θέσεις με τους νοητούς άξονες αναδιανομής των τεμαχίων. Εξάλλου, σύμφωνα με την Αρμόδια Αρχή καταβάλλεται προσπάθεια όπως όλα τα τεμάχια έχουν ικανοποιητικό μήκος πρόσοψης πάνω σε δρόμο.

Παράλληλα με την κατασκευή του οδικού δικτύου προωθείται σχέδιο εξωραϊσμού του τοπίου το οποίο αποσκοπεί στην προστασία και διαφύλαξη των φυσικών, αρχαιολογικών και πολιτιστικών μορφωμάτων στις περιοχές αναδασμού. Όταν η Αρμόδια Αρχή εντοπίσει στοιχεία ιδιαίτερης αξίας, όπως π.χ. εκκλησίες, παραδοσιακές βρύσες, νερόμυλους, αλακάτια, τα οποία βρίσκονται σε ιδιωτική γη, αγοράζει τη γη και εν συνεχείᾳ αναλαμβάνει την αναπαλαίωση και τη διατήρησή τους. Επίσης τα σχέδια εξωραϊσμού ενδεχομένως να περιλαμβάνουν τη δημιουργία πάρκων και αλσών, τη δεντροφύτευση των πρανών των δρόμων ή κατά μήκος των δρόμων και την περίφραξη και προστασία βιοτόπων.

(ε) Διάρκεια κοινοποιηθέντος Μέτρου

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσίασε η Αρμόδια Αρχή έχουν συμπληρωθεί 63 σχέδια αναδασμού, ενώ 20 σχέδια βρίσκονται υπό εκτέλεση και 47 προωθούνται δηλαδή η διάρκεια του Μέτρου είναι απεριόριστη.

(ζ) Επιλέξιμες δαπάνες και ένταση της ενίσχυσης

Η Αρμόδια Αρχή επωμίζεται ολόκληρη τη δαπάνη για τη διενέργεια των πιο κάτω δράσεων για την προώθηση σχεδίων αναδασμού μιας περιοχής:

Προκαταρκτικά στάδια

Διεξαγωγή μελετών για τον εντοπισμό της περιοχής που χρειάζεται αναδασμό.
Προκαταρκτικές έρευνες για εντοπισμό των ιδιοκτητών γης.
Διαλέξεις και παρουσιάσεις στην υπό αναδασμό κοινότητα.
Ετοιμασία μελέτης σκοπιμότητας και καταλόγου των ιδιοκτητών γης της περιοχής.
Εξασφάλιση της τελικής και νομικά δεσμευτικής συγκατάθεσης των ιδιοκτητών γης με τη διενέργεια ψηφοφορίας.

Πρακτικά στάδια

Διενέργεια εμβαδομετρήσεων όλων των τεμαχίων τα οποία συμμετέχουν στον αναδασμό.
Διορισμός Επιτροπής Αναδασμού και Επιτροπής Εκτίμησης.
Χαρτογράφηση της περιοχής αναδασμού.
Οριοθέτηση περιοχής αναδασμού.
Χωρομέτρηση των νέων τεμαχίων.
Επιτόπου επισκέψεις της Επιτροπής Εκτίμησης για τη διενέργεια εκτιμήσεων της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας σε τρέχουσες τιμές.
Μεταβιβάσεις ιδιοκτησιών απαλλαγμένων από την καταβολή τέλους.
Υποδιαίρεση ζωνών με βάση τη χρήση της γης π.χ. αρδευόμενη, ξηρική, ημιαρδευόμενη, αμπέλια, χωράφια, φυτείες, αγροκτήματα.
Σε περίπτωση υποθηκευμένων περιουσιών μεταφορά της υποθήκης στη νέα ιδιοκτησία και κατάργηση των διευκολύνσεων και δικαιωμάτων (με τη δημιουργία σύγχρονου οδικού δικτύου γίνονται πλέον αχρείαστα, εφόσον όλα τα νέα τεμάχια έχουν πρόσβαση σε δρόμο).
Αγορά της γης των ιδιοκτητών που δεν επιθυμούν να συμμετάσχουν στο σχέδιο αναδασμού.
Εξέταση των αιτήσεων από ιδιοκτήτες που επιθυμούν να αγοράσουν επιπρόσθετη γη.

Συμπληρωματικά στάδια

Οριοθέτηση και εγγραφή των νέων τεμαχίων και έκδοση νέων τίτλων ιδιοκτησίας.
Παραχώρηση αποζημίωσης στους ιδιοκτήτες που έλαβαν με το σχέδιο αναδασμού ιδιοκτησία μικρότερης αξίας από εκείνη που κατείχαν.

Επιλέξιμες δαπάνες και ένταση της ενίσχυσης όσον αφορά την κατασκευή και συντήρηση του οδικού δικτύου

Η Αρμόδια Αρχή προκηρύσσει προσφορές και επιδοτεί εν μέρει την κατασκευή του οδικού δικτύου. Διεξάγει επίσης μελέτη για την καταβολή τελών από κάθε ιδιοκτήτη για την κατασκευή του οδικού δικτύου. Το ποσό καθορίζεται με κριτήρια και είναι ανάλογο με το όφελος που απολαμβάνει ο κάθε ιδιοκτήτης από το έργο. Η ένταση της ενίσχυσης που χορηγεί η Αρμόδια Αρχή καθορίζεται με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και κυμαίνεται μεταξύ 70% και 100%, ανάλογα με την εισοδηματική ευρωστία κάθε κοινότητας. Το υπόλοιπο μέρος της δαπάνης καλύπτεται από τα τέλη που καταβάλλει ο κάθε ιδιοκτήτης.

Την ευθύνη συντήρησης των δρόμων φέρουν οι Επαρχιακές Διοικήσεις, καθότι οι δρόμοι αυτοί θεωρούνται δημόσιοι. Η Αρμόδια Αρχή επιθεωρεί τους δρόμους σε όλες τις περιοχές και υποβάλλει στους Επάρχους λεπτομερείς εισηγήσεις για συντήρηση. Η δαπάνη συντήρησης μεταξύ κυβέρνησης και κοινότητας κατανέμεται κατά την ίδια αναλογία όπως και για την κατασκευή του δρόμου.

Επιλέξιμες δαπάνες και ένταση της ενίσχυσης όσον αφορά το σχέδιο εξωραϊσμού του τοπίου

Η ένταση της ενίσχυσης για τον εξωραϊσμό του τοπίου είναι σε ποσοστό 100% των δαπανών για την αγορά ιδιωτικής γης στην οποία βρίσκονται διάφορα στοιχεία πολιτιστικής κληρονομιάς, αρχαιότητες ή φυσικά μορφώματα τα οποία η Αρμόδια Αρχή ενδιαφέρεται να διατηρήσει. Η Αρμόδια Αρχή επωμίζεται τις δαπάνες για την αναπαλαίωση ή συντήρηση των εν λόγω στοιχείων. Οι επιλέξιμες δαπάνες περιλαμβάνουν τη δεντροφύτευση κατά μήκος του δρόμου, την κατασκευή πάρκων και αλσών και την προστασία των βιοτόπων στην υπό αναδασμό περιοχή.

(ζ) Προϋπολογισμός του κοινοποιηθέντος Μέτρου

Ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός της Αρμόδιας Αρχής για την εφαρμογή σχεδίων αναδασμού για το 2008 ανέρχεται σε 3.545.348 ευρώ.

(η) Σώρευση

Το κοινοποιηθέν Μέτρο δεν αναφέρει οτιδήποτε για τη σώρευση.

(θ) Νομική βάση

Ο περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων Νόμος του 1969.

3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

- (α) Βάσει του άρθρου 9Α (α) του Νόμου, ο Έφορος αξιολογεί και εγκρίνει, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 10, τις ενισχύσεις που χορηγούνται στη Δημοκρατία, κατ' εφαρμογή των κανονισμών για την εξαίρεση ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο Άρθρο 88 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την 1δρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (εφεξής η «Συνθήκη ΕΚ») που έχουν εκδοθεί ή θα εκδοθούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (εφεξής η «Επιτροπή») δυνάμει των άρθρων 1 και 2 του

Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 994/98¹. Επίσης, το άρθρο 10 του Νόμου προνοεί ότι η Αρμόδια Αρχή, πριν από την ολοκλήρωση της διαδικασίας έγκρισης κρατικής ενίσχυσης που αναφέρεται στο άρθρο 9Α (α), κοινοποιεί προσχέδιο της εν λόγω ενίσχυσης στον Έφορο σε κατάλληλο έντυπο.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, «κρατική ενίσχυση» σημαίνει κάθε μέτρο το οποίο πληροί όλα τα κριτήρια που καθορίζονται στο Άρθρο 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης ΕΚ.

Το Άρθρο 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης ΕΚ αναφέρει ότι ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν η Συνθήκη ΕΚ ορίζει άλλως.

(β) Μέρος του κοινοποιηθέντος Μέτρου που δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση

i) Σχέδιο αναδιανομής τεμαχίων

Βασικός στόχος της Αρμόδιας Αρχής είναι η εφαρμογή σχεδίου αναδιανομής σύμφωνα με το οποίο παραχωρείται στους γαιοκτήμονες γη ίσης αξίας με αυτήν που κατείχαν πριν από τον αναδασμό, κάτι που εκ των πραγμάτων είναι σχεδόν αδύνατο. Στην πράξη ορισμένοι ιδιοκτήτες λαμβάνουν μεγαλύτερης και άλλοι μικρότερης αξίας γη. Στις περιπτώσεις όπου οι ιδιοκτήτες λαμβάνουν ιδιοκτησία μικρότερης αξίας από αυτήν που είχαν αρχικά, η Αρμόδια Αρχή καταβάλλει την ανάλογη αποζημίωση. Υπεύθυνη για τη διενέργεια των εκτιμήσεων της αξίας της γης είναι η Επιτροπή Εκτίμησης η οποία αποτελείται από 5 μέλη, δηλαδή από εκπρόσωπο του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (Πρόεδρο), της Αρμόδιας Αρχής και του Έπαρχου καθώς και από δύο εκλελεγμένους ιδιοκτήτες γης.

Σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τα στοιχεία κρατικής ενίσχυσης στις πωλήσεις γηπέδων – οικοπέδων και κτηρίων από δημόσιες αρχές², πώληση κρατικής γης σε τιμή χαμηλότερη από την αγοραία αποτελεί κρατική ενίσχυση και μάλιστα λειτουργικής μορφής η οποία είναι ασύμβατη με τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων. Όταν η τιμή πώλησης ακίνητης ιδιοκτησίας βασίζεται στην αποτίμηση ενός ανεξάρτητου εκτιμητή ο οποίος θα χρησιμοποιήσει ως βάση γενικά αποδεκτούς δείκτες της αγοράς και προδιαγραφές εκτίμησης, οι οποίοι δε θα απορρίπτονταν από ιδιώτες επενδυτές σε οικονομία αγοράς, τότε θεωρείται ότι η πώληση πραγματοποιείται βάσει της αγοραίας αξίας και συνεπώς δεν τίθεται θέμα κρατικής ενίσχυσης. Σημειώνεται σχετικά πως το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας πληροί τα κριτήρια που καθορίζονται στην προμηθείσα ανακοίνωση της Επιτροπής για την κατάταξή του ως ανεξάρτητου εκτιμητή ακίνητης ιδιοκτησίας. Εάν η Επιτροπή Εκτίμησης εφαρμόζει παρόμοια μέθοδο εκτίμησης, τότε κρίνεται ότι οι αγοραπωλησίες ακίνητης ιδιοκτησίας κατά τον αναδασμό μιας περιοχής πραγματοποιούνται σε αγοραίες τιμές. Ως εκ τούτου εφόσον η αποζημίωση που λαμβάνουν οι ιδιοκτήτες δεν υπερβαίνει την αγοραία αξία της γης τους, τότε δεν τίθεται οποιοδήποτε

¹ ΕΕ L 142 της 14.05.1998, σ. 1.

² ΕΕ C 209 της 10.07.1997, σ.3

ζήτημα κρατικής ενίσχυσης προς τους εν λόγω ιδιοκτήτες. Όσον αφορά την αγορά από μερικούς ιδιοκτήτες που συμμετέχουν στον αναδασμό επιπρόσθετης γης από την Αρμόδια Αρχή, εφόσον οι συναλλαγές δεν πραγματοποιούνται σε τιμές χαμηλότερες από την αγοραία αξία της επιπρόσθετης γης και οι αγοραστές δεν επωφελούνται από ευκολίες πληρωμής οι οποίες δε θα παραχωρούνταν εάν επρόκειτο για ιδιωτική πώληση γης, τότε δεν τίθεται ζήτημα χορήγησης κρατικής ενίσχυσης.

Ως εκ τούτου, με την προϋπόθεση ότι η αξία της γης εκτιμάται ορθά και οι ιδιοκτήτες των τεμαχίων δε λαμβάνουν υπεραποζημίωση, το σχέδιο αναδιανομής των τεμαχίων στην ολότητά του δεν περιέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

ii) Κατασκευή του οδικού δικτύου

Σύμφωνα με την πρακτική που ακολουθεί η Επιτροπή, οι επενδύσεις στον τομέα των υποδομών, όπως η κατασκευή δρόμων, πρέπει να διαχωρίζονται σε δυο κατηγορίες:

- τη χρηματοδότηση επενδύσεων στο γενικό δίκτυο, οι οποίες εξυπηρετούν ένα αριθμό δικαιούχων και
- τη χρηματοδότηση επενδύσεων για να συνδεθεί ένας συγκεκριμένος δικαιούχος με το γενικό δίκτυο.

Η χρηματοδότηση επενδύσεων στο γενικό οδικό δίκτυο δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση καθότι το κράτος δραστηριοποιείται στα πλαίσια της δημόσιας αποστολής του προς όφελος όλων των πολιτών χωρίς να ευνοείται συγκεκριμένος τομέας της οικονομίας ή επιχείρησης. Εφόσον δεν υπάρχει ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένων επιχειρήσεων σε σχέση με άλλες ή μεταξύ κλάδων παραγωγής, τότε δεν πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί το μέτρο ως κρατική ενίσχυση.

Αντίθετα η χορηγία για να συνδεθεί ένας συγκεκριμένος δικαιούχος με το γενικό δίκτυο προς δικό του όφελος αποκλειστικά εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις και πρέπει να αξιολογείται με βάση αυτούς. Σε αυτή την περίπτωση τα έξοδα κατασκευής και συντήρησης της επένδυσης θα πρέπει να καλύπτονται από το δικαιούχο και όχι με κρατικούς πόρους.

Σχετική είναι η απόφαση της Επιτροπής ότι η χορήγηση ενισχύσεων για την κάλυψη υποδομών που εξυπηρετούσαν ένα ιδιωτικό κέντρο στην Ισπανία δεν αποτελούσε κρατική ενίσχυση³. Σύμφωνα με την πιο πάνω απόφαση η Επιτροπή:

«εξέτασε ποια είναι τα έργα ή οι υποδομές που ωφελούν το κοινωνικό σύνολο γενικά (του κέντρου συμπεριλαμβανομένου) και ποια χρησιμεύουν μόνο για το κέντρο. Μόνο τα έργα αυτά θα πρέπει να χρηματοδοτήσει το κέντρο. Σύμφωνα με τις αναλυτικές

³ 2003/227/EK: Απόφαση της Επιτροπής, της 2Ας Αυγούστου 2002, σχετικά με διάφορα μέτρα και σχετικά με την κρατική ενίσχυση που χορήγησε η Ισπανία υπέρ του κέντρου αναψυχής "Terra Mítica SA", Benidorm (Alicante) Ε E L 91 της 08/04/2003, σ. 23.

επεξηγήσεις που προσκόμισαν οι ισπανικές αρχές, η Επιτροπή εκτιμά ότι τα έργα γενικών υποδομών μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τις κρατικές αρχές. Πράγματι, η Επιτροπή εκτιμά ότι τα έργα αυτά είναι χρήσιμα από τη φύση τους για όλα τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που διαμένουν στην περιοχή».

Σύμφωνα με την Αρμόδια Αρχή, με την εφαρμογή μέτρων αναδασμού σε μια περιοχή κατασκευάζεται σύγχρονο αγροτικό οδικό δίκτυο, που εξυπηρετεί όλα τα νέα τεμάχια και ασφαλώς όλους τους ιδιοκτήτες. Με την κατασκευή σύγχρονου οδικού δικτύου που να παρέχει ευχέρεια προσπέλασης σε όλα τα τεμάχια, καθίσταται δυνατή η ίση μεταχείριση των ιδιοκτητών/καλλιεργητών. Από στοιχεία έρευνας της Αρμόδιας Αρχής του 2005 προκύπτει ότι πριν από την εφαρμογή μέτρων αναδασμού 32,70% των τεμάχιων εξυπηρετούνταν έστω και υποτυπωδώς από δρόμους, ενώ μετά την εφαρμογή μέτρων αναδασμού το ποσοστό αυτό αυξήθηκε σε 99,32%. Όπως διαβεβαιώνει η Αρμόδια Αρχή, όπου τούτο είναι δυνατό, οι δρόμοι τοποθετούνται σε παράλληλες θέσεις με τους νοητούς άξονες αναδιανομής των τεμάχιων. Ωστόσο με την κατασκευή σύγχρονου οδικού δικτύου ευνοείται το σύνολο των κοινοτήτων στις οποίες γίνεται αναδασμός με την αναβάθμιση της περιοχής και την απόκτηση πρόσβασης σε περιοχές που πριν από τον αναδασμό ήταν απροσπέλαστες. Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία που παρέθεσε η Αρμόδια Αρχή ο Έφορος κρίνει ότι η χρηματοδότηση της κατασκευής του οδικού δικτύου δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση προς τους ιδιοκτήτες που αποκτούν πρόσβαση σε αυτό καθότι δεν πρόκειται για κατασκευή δευτερευόντων δρόμων οι οποίοι ενώνουν συγκεκριμένα τεμάχια με το πρωτεύον δίκτυο αλλά την εξ υπαρχής κατασκευή του κυρίως οδικού δικτύου στην υπό αναδασμό περιοχή το οποίο ωφελεί όλους τους κατοίκους της περιοχής. Ως εκ τούτου η χορηγία για τη συντήρηση του οδικού δικτύου επίσης δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση καθότι δεν επωφελούνται συγκεκριμένες επιχειρήσεις αλλά όλοι οι κάτοικοι της περιοχής.

iii) Σχέδιο εξωραϊσμού του τοπίου

Σε περίπτωση που στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς, αρχαιότητες και φυσικά μορφώματα βρίσκονται σε ιδιωτική γη, η Αρμόδια Αρχή τα αγοράζει ούτως ώστε να τα διατηρήσει. Υπό την προϋπόθεση ότι οι ιδιοκτήτες της γης δε θα λαμβάνουν πληρωμές πέραν από την αγοραία αξία της γης τους δεν τίθεται οποιοδήποτε ζήτημα κρατικής ενίσχυσης. Επίσης τα σχέδια εξωραϊσμού του τοπίου, τα οποία εφαρμόζονται ταυτόχρονα με τον αναδασμό μιας περιοχής, περιλαμβάνουν τη δημιουργία πάρκων και αλσών, τη δεντροφύτευση των πρανών των δρόμων ή κατά μήκος των δρόμων, την περίφραξη και προστασία βιοτόπων. Οι δραστηριότητες αυτές, εφόσον δεν πραγματοποιούνται σε ιδιωτική γη, και έχουν πρόσβαση σε αυτές όλοι οι πολίτες, δεν ευνοούν συγκεκριμένες επιχειρήσεις σε σχέση με άλλες. Κατά συνέπεια η Αρμόδια Αρχή ενεργεί αυστηρά στα πλαίσια της δημόσιας αποστολής της με σκοπό να επωφεληθεί το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Ως εκ τούτου δεν τίθεται θέμα κρατικής ενίσχυσης.

iv) Δικαιούχοι που δεν ασκούν οικονομική δραστηριότητα

Στον αναδασμό μπορεί να συμμετέχει οποιοσδήποτε ιδιοκτήτης γης στην περιοχή χωρίς να αποτελεί προϋπόθεση αυτός να δραστηριοποιείται στην παραγωγή γεωργικών προϊόντων ή γενικότερα σε οποιοδήποτε τομέα της οικονομίας. Εάν ο δικαιούχος της ενίσχυσης δεν ασκεί οικονομικές δραστηριότητες, δεν αποτελεί επιχείρηση και ως εκ τούτου δεν εμπίπτει στο

πεδίο εφαρμογής του Άρθρου 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης ΕΚ. Σύμφωνα με το κοινοτικό κεκτημένο «επιχείρηση» είναι κάθε φορέας ο οποίος ασκεί οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τον διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής του⁴. Με τη σειρά της η «οικονομική δραστηριότητα» είναι η προσφορά αγαθών και υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά⁵.

Επομένως το μέρος του μέτρου που αφορά ιδιοκτήτες γης οι οποίοι δεν καλλιεργούν τη γη τους και δεν ασκούν οποιαδήποτε άλλη οικονομική δραστηριότητα δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση.

(γ) Μέρος του κοινοποιηθέντος Μέτρου που αποτελεί κρατική ενίσχυση

Το υπόλοιπο μέρος του κοινοποιηθέντος Μέτρου συνιστά κρατική ενίσχυση, διότι ικανοποιεί σωρευτικά τα κριτήρια του Άρθρου 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης ΕΚ:

- (i) χορηγείται άμεσα από το Δημόσιο διότι η κοινοποίηση ενίσχυση παρέχεται από το Τμήμα Αναδασμού του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, δηλαδή από φορέα του Κράτους. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, Δημόσιο σημαίνει το Κράτος, τους Δήμους και τις Κοινότητες.
- (ii) συνιστά οικονομικό όφελος αφού η παροχή δωρεάν υπηρεσιών στις δικαιούχους επιχειρήσεις σημαίνει οικονομικό πλεονέκτημα το οποίο οι αποδέκτριες επιχειρήσεις δε θα είχαν λάβει υπό τις κανονικές συνθήκες της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας. Το εν λόγω Μέτρο συνιστά άμεσο οικονομικό όφελος στους γεωργούς που λαμβάνουν μέρος στα σχέδια αναδασμού καθότι τους απαλλάσσει από δαπάνες που υπό κανονικές συνθήκες θα ήταν υποχρεωμένοι να επωμισθούν οι ίδιοι.
- (iii) συνιστά ευνοϊκή μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων ή κλάδων παραγωγής κι αυτό γιατί η παροχή δωρεάν υπηρεσιών δε δίδεται γενικά σε όλες ανεξαίρετα τις επιχειρήσεις αλλά περιορίζεται σε κατόχους γεωργικών εκμεταλλεύσεων σε καθορισμένες περιοχές, των οποίων τα τεμάχια συμμετέχουν στα σχέδια αναδασμού.
- (iv) τέλος, επειδή το κοινοποιηθέν Μέτρο επιτρέπει τη χορήγηση ενισχύσεων σε ορισμένους γεωργούς και επειδή οι ενισχύσεις αποτελούν πλεονέκτημα προς αυτούς, τούτο είναι ικανό να βελτιώσει την ανταγωνιστική τους θέση έναντι των Κυπρίων και ξένων ανταγωνιστών και κατά συνέπεια δύναται να νοθεύσει τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά σε βαθμό που να επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ της Δημοκρατίας και των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Λόγω της ύπαρξης της κοινής γεωργικής πολιτικής, της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη της Κοινότητας αλλά και των κανονισμών για την κοινή οργάνωση των αγορών, κάθε ενίσχυση στο γεωργικό τομέα, οσοδήποτε μικρή, πρέπει να θεωρείται ότι έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει τις τιμές των προϊόντων και ως εκ τούτου να απειλήσει με νόθευση του ανταγωνισμού και να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών.

⁴ Απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (εφεξής «ΔΕΚ») της 23^{ης} Απριλίου 1991, C 41/90, (Hofner and Elsen), Συλλογή 1991.

⁵ Απόφαση ΔΕΚ της 18^{ης} Ιουνίου 1988 στην Υπόθεση C-35/96, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 1998.

- (δ) Ο Έφορος προχώρησε στην αξιολόγηση του κοινοποιηθέντος Μέτρου βάσει των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1857/2006 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 15^{ης} Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με την εφαρμογή των Άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της παραγωγής γεωργικών προϊόντων και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 70/2001⁶ (εφεξής ο «Κανονισμός»).

Η παράγραφος 1 του άρθρου 1 του Κανονισμού προβλέπει ότι αυτός εφαρμόζεται σε διαφανείς ενισχύσεις που χορηγούνται σε μικρές και μεσαίες εκμεταλλεύσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής γεωργικών προϊόντων. Το Μέτρο αφορά όλους τους ιδιοκτήτες γης στην υπό αναδασμό περιοχή και ως εκ τούτου δεν αποκλείεται να επωφεληθούν ιδιοκτήτες γης που αποτελούν μεγάλες επιχειρήσεις ή/και επιχειρήσεις που ασχολούνται με την εμπορία και μεταποίηση. Το μέρος του Μέτρου που αποτελεί κρατική ενίσχυση θα πρέπει να περιοριστεί στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής γεωργικών προϊόντων. Οι ορισμοί του «γεωργικού προϊόντος» και της «εμπορίας και μεταποίησης» θα πρέπει να αναφερθούν ρητά στο Μέτρο όπως παρατίθενται στις παραγράφους 2,3 και 4 του άρθρου 4 του Κανονισμού.

Επίσης θα πρέπει να αναφερθεί ρητώς ότι για να χαρακτηρίζεται μια επιχείρηση μικρομεσαία θα πρέπει να ικανοποιούνται τα κριτήρια της Σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6^{ης} Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων⁷ (εφεξής «η Σύσταση για τις ΜΜΕ»).

Σύμφωνα με το άρθρο 13 του Κανονισμού, οι ενισχύσεις αναδασμού συμβιβάζονται με την κοινή αγορά κατά την έννοια του Άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης ΕΚ και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται από το Άρθρο 88 παράγραφος 3 της Συνθήκης ΕΚ εφόσον χορηγούνται για την κάλυψη του νομικού και διοικητικού κόστους, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για έρευνες, και περιορίζονται σ'αυτό, μέχρι ποσοστού 100% των πραγματικών δαπανών.

Το Μέτρο δεν προβλέπει την κάλυψη των δαπανών των γεωργών για τη διεξαγωγή του αναδασμού αλλά η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή παροχής δωρεάν υπηρεσιών από την Αρμόδια Αρχή. Παρά ταύτα κρίνεται ότι στην ουσία η παροχή δωρεάν υπηρεσιών δε διαφέρει από την εκ των υστέρων κάλυψη δαπανών που επωμίστηκαν οι γεωργοί με κρατική ενίσχυση έντασης 100% και επομένως οι εν λόγω ενισχύσεις καλύπτονται από τον Κανονισμό.

Ο Κανονισμός δεν περιλαμβάνει παραδείγματα για το τι μπορεί να λαμβάνεται υπόψη ως νομικό και διοικητικό κόστος καθότι σε κάθε κράτος μέλος εφαρμόζονται διαφορετικές διαδικασίες αναδασμού. Κρίνεται ότι η διεξαγωγή μελετών για τον εντοπισμό της περιοχής που χρειάζεται αναδασμό, οι έρευνες για εντοπισμό των ιδιοκτητών γης, οι διαλέξεις και παρουσιάσεις στην κοινότητα, η ετοιμασία μελέτης σκοπιμότητας και καταλόγου των ιδιοκτητών γης της περιοχής και η εξασφάλιση της τελικής και νομικά δεσμευτικής

⁶ ΕΕ L 358 της 16.12.2006, σ. 3.

⁷ ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36.

συγκατάθεσης των ιδιοκτητών γης με τη διενέργεια ψηφοφορίας, δηλαδή τα προκαταρκτικά στάδια του αναδασμού, εμπίπτουν στην έννοια των διοικητικών και νομικών εξόδων που καλύπτει ο Κανονισμός. Στην έννοια αυτή εμπίπτουν και τα επόμενα στάδια του αναδασμού όπως η διενέργεια εμβαδομετρήσεων, χαρτογραφήσεων και οριοθετήσεων, η υποδιαίρεση ζωνών με βάση τη χρήση της γης καθώς και η διενέργεια εκτιμήσεων της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας σε τρέχουσες τιμές και η εξέταση των αιτήσεων από ιδιοκτήτες που επιθυμούν να αγοράσουν επιπρόσθετη γη.

Όσον αφορά τις μεταβιβάσεις ιδιοκτησιών που απαλλάσσονται από την καταβολή του νενομισμένου τέλους, παρόλο που και σε αυτήν την περίπτωση η ενίσχυση δε δίδεται υπό τη μορφή κάλυψης δαπανών, όπως προβλέπει ο Κανονισμός, αλλά ως εξαίρεση από την υποχρέωση καταβολής τελών, κρίνεται ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του γιατί μπορεί να εξομοιωθεί με την εκ των υστέρων αποζημίωση σε ποσοστό 100% των δαπανών, με τις οποίες θα είχε επιβαρυνθεί ο γεωργός για τη μεταβίβαση των τεμαχίων του. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση της μεταφοράς της υποθήκης στη νέα ιδιοκτησία και κατάργησης των διευκολύνσεων και δικαιωμάτων και της εγγραφής των νέων τεμαχίων και έκδοσης νέων τίτλων ιδιοκτησίας, που διενεργούνται χωρίς την καταβολή οποιουδήποτε τέλους από τους ιδιοκτήτες. Ως εκ τούτου οι εν λόγω επιλέξιμες δαπάνες αποτελούν νομικό και διοικητικό κόστος και συμβιβάζονται με τον Κανονισμό.

Σύμφωνα με το άρθρο 19 του Κανονισμού απαγορεύεται η σώρευση με άλλη κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του Άρθρου 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης ΕΚ ή με χρηματοδοτικές συνεισφορές των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που καλύπτονται από το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 88 παράγραφος 1 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005, ή με χρηματοδοτικές συνεισφορές της Κοινότητας σε σχέση με τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εφόσον η σώρευση αυτή έχει ως αποτέλεσμα η ένταση ενίσχυσης να υπερβαίνει το ανώτατο όριο που καθορίζεται στον Κανονισμό. Το Μέτρο θα πρέπει να τροποποιηθεί για να συμπεριλάβει τη σχετική απαγόρευση ούτως ώστε να ικανοποιείται η πρόνοια του άρθρου 19 του Κανονισμού.

Ο Κανονισμός εφαρμόζεται μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2013, ενώ η παράγραφος 3 του άρθρου 23 αναφέρει ότι τα απαλλασσόμενα βάσει του Κανονισμού καθεστώτα ενισχύσεων εξακολουθούν να απαλλάσσονται για περίοδο έξι μηνών μετά την ημερομηνία λήξης της ισχύος του. Ως εκ τούτου το μέρος του Μέτρου που αποτελεί κρατική ενίσχυση θα μπορεί να εφαρμόζεται το αργότερο μέχρι 30 Ιουνίου 2014 και ο περιορισμός αυτός θα πρέπει να αναφερθεί ρητά στο Μέτρο.

Με βάση το Νόμο, τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 994/98 του Συμβουλίου, της 7^{ης} Μαΐου 1998 και τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1857/2006 της Επιτροπής, της 15^{ης} Δεκεμβρίου 2006, κρίθηκε πως το μέρος του κοινοποιηθέντος Μέτρου που αποτελεί κρατική ενίσχυση πληροί τις προϋποθέσεις και ως εκ τούτου μπορεί να εγκριθεί, νοουμένου ότι θα ληφθούν υπόψη οι πιο πάνω επισημάνσεις.

4. ΑΠΟΦΑΣΗ:

Για τους λόγους αυτούς,

Ο ΕΦΟΡΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΩΣ ΕΞΗΣ:

- A. Τα μέρη του κοινοποιηθέντος Μέτρου ενισχύσεων με τίτλο «Σχέδιο Αναδασμού» για τα οποία γίνεται αναφορά στο Μέρος 3(β) της παρούσας Απόφασης (σχέδιο αναδιανομής τεμαχίων, κατασκευή του οδικού δικτύου, σχέδιο εξωραϊσμού του τοπίου, δικαιούχοι που δεν ασκούν οικονομική δραστηριότητα) δεν πληρούν σωρευτικά όλες τις προϋποθέσεις του Άρθρου 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης ΕΚ και ως εκ τούτου δε συνιστούν κρατική ενίσχυση. Νοείται ότι, όπως αναφέρεται στο Μέρος 3(β) i) και iii) κατά την αναδιανομή των τεμαχίων και την εκτέλεση του σχεδίου εξωραϊσμού του τοπίου κανένας ιδιοκτήτης γης δε θα υπεραποζημιώνεται (πέραν της αγοραίας αξίας της γης).
- B. Το υπόλοιπο μέρος του κοινοποιηθέντος Μέτρου (τα προκαταρκτικά στάδια του αναδασμού, η διενέργεια εμβαδομετρήσεων, χαρτογραφήσεων και οριοθετήσεων, η υποδιαιρέση ζωνών με βάση τη χρήση της γης, η διενέργεια εκτιμήσεων της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας σε τρέχουσες τιμές, η εξέταση των αιτήσεων από ιδιοκτήτες που επιθυμούν να αγοράσουν επιπρόσθετη γη, καθώς και οι μεταβιβάσεις ιδιοκτησιών που απαλλάσσονται από την καταβολή του νενομισμένου τέλους) πληροί σωρευτικά όλες τις προϋποθέσεις του Άρθρου 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης ΕΚ και ως εκ τούτου συνιστά κρατική ενίσχυση.
- C. Το Μέτρο είναι συμβατό με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1857/2006 της Επιτροπής, της 15^{ης} Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με την εφαρμογή των Άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της παραγωγής γεωργικών προϊόντων και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 70/2001, και εγκρίνεται από τον Έφορο βάσει του άρθρου 9Α (α) του Νόμου νοούμενου ότι θα ενσωματωθούν στο Μέτρο οι ακόλουθες προσθήκες:
 - i) να αναφερθεί ρητά ότι το μέρος του Μέτρου που αποτελεί κρατική ενίσχυση «περιορίζεται στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής γεωργικών προϊόντων».
 - ii) να αναφερθεί ρητά ότι για να χαρακτηρίζεται μια επιχείρηση μικρομεσαία θα πρέπει να ικανοποιούνται τα κριτήρια της Σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6^{ης} Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων.
 - iii) να ενσωματωθούν στο Μέτρο οι ορισμοί του Κανονισμού για τα «γεωργικά προϊόντα» και τη «μεταποίηση και εμπορία».
 - iv) να αναφερθεί ρητά ότι «απαγορεύεται η σώρευση με άλλη κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του Άρθρου 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης ΕΚ ή με χρηματοδοτικές συνεισφορές των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που καλύπτονται από το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 88 παράγραφος 1 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005, ή με χρηματοδοτικές

συνεισφορές της Κοινότητας σε σχέση με τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εφόσον η σώρευση αυτή έχει ως αποτέλεσμα η ένταση ενίσχυσης να υπερβαίνει το ανώτατο όριο που καθορίζεται στον Κανονισμό» και

- v) η διάρκεια του μέρους του κοινοποιηθέντος Μέτρου που αποτελεί κρατική ενίσχυση θα πρέπει να περιοριστεί το αργότερο μέχρι 30/06/2014.

Δ. Ενισχύσεις αναδασμού που χορηγήθηκαν από την ημερομηνία ένταξης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι σήμερα

Σύμφωνα με στοιχεία που προσκόμισε η Αρμόδια Αρχή, η απόφαση για εφαρμογή μέτρων αναδασμού σε δυο περιοχές λήφθηκε μετά την 1^η Μαΐου 2004, ημερομηνία προσχώρησης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και έναρξης εφαρμογής των κοινοτικών κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Επίσης άλλες 3 αποφάσεις για εφαρμογή μέτρων αναδασμού λήφθηκαν μετά την 14^η Οκτωβρίου 2005, ημερομηνία κατά την οποία περιήλθε στην αρμοδιότητα του Εφόρου ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της γεωργίας. Προηγουμένως ο έλεγχος για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας ενέπιπτε στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και επομένως δεν υπήρχε η υποχρέωση κοινοποίησης μέτρων κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της γεωργίας στον Έφορο για αξιολόγηση.

Σύμφωνα με το άρθρο 18 του Κανονισμού, για να είναι δυνατή η απαλλαγή κρατικών ενισχύσεων βάσει του Κανονισμού, αυτές θα πρέπει να χορηγούνται μόνο στα πλαίσια καθεστώτων ενισχύσεων και για δραστηριότητες που αναλήφθηκαν ή υπηρεσίες που λήφθηκαν μετά τη θέσπιση των καθεστώτος ενισχύσεων και τη δημοσιοποίησή τους σύμφωνα με τον Κανονισμό. Τα 4 από τα 5 σχέδια αναδασμού για τα οποία η απόφαση λήφθηκε μετά την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκονται στο στάδιο ετοιμασίας και δημοσίευσης του σχεδίου του νέου οδικού δικτύου, ενώ ένα σχέδιο αναδασμού βρίσκεται στο στάδιο κατασκευής των νέων δρόμων η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί στις 18/02/2008. Η Αρμόδια Αρχή δήλωσε ότι η ετοιμασία και η δημοσίευση σχεδίου συμπληρωματικού οδικού δικτύου και η ετοιμασία και η δημοσίευση σχεδίου αναδιανομής ενδέχεται να διενεργούνται ταυτόχρονα. Ως εκ τούτου δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να έχουν χορηγηθεί κρατικές ενισχύσεις υπό τη μορφή παροχής δωρεάν υπηρεσιών από την Αρμόδια Αρχή από την ημερομηνία ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι σήμερα. Επομένως φαίνεται ότι τα εν λόγω σχέδια τέθηκαν σε ισχύ χωρίς την τήρηση των διαδικασιών δημοσιοποίησης των καθεστώτων ενίσχυσης πριν από την έναρξη της ισχύος τους η οποία αποτελεί προϋπόθεση για την απαλλαγή τους.

Παρά ταύτα, το άρθρο 23(2) του Κανονισμού αναφέρει ότι τα καθεστώτα ενισχύσεων που εφαρμόζονται πριν από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του Κανονισμού, δηλαδή την 01/01/2007, καθώς και οι ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει των καθεστώτων χωρίς έγκριση της Επιτροπής και κατά παράβαση της προβλεπόμενης στο Άρθρο 88 παράγραφος 3 της Συνθήκης ΕΚ υποχρέωσης κοινοποίησης, συμβιβάζονται με την κοινή αγορά κατά την έννοια του Άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης ΕΚ και απαλλάσσονται, εφόσον πληρούν τους όρους του άρθρου 3 του Κανονισμού, εκτός από τις απαιτήσεις της παραγράφου 1 και της παραγράφου 2 στοιχεία β) και γ) του ίδιου άρθρου περί ρητής παραπομπής στον Κανονισμό και περί υποβολής των συνοπτικών

στοιχείων που προβλέπονται στο άρθρο 20 παράγραφος 1 πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης. Ως εκ τούτου, οποιεσδήποτε κρατικές ενισχύσεις χορηγήθηκαν από την ημερομηνία ένταξης της Κυπριακής Δημοκρατίας και εντεύθεν, εφόσον πληρούν τους λοιπούς όρους που θέτει ο Κανονισμός, πλην του όρου περί υποβολής των συνοπτικών στοιχείων πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης, συμβιβάζονται με την κοινή αγορά κατά την έννοια του Άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης ΕΚ και απαλλάσσονται με βάση τον Κανονισμό. Αυτό ισχύει και για τα πιο πάνω σχέδια κι επομένως δύνανται να απαλλαγούν με βάση τον Κανονισμό.

Όσον αφορά την πιθανή χορήγηση κρατικών ενισχύσεων μετά τη 14^η Οκτωβρίου 2005, ημερομηνία κατά την οποία ο Έφορος απέκτησε αρμοδιότητα για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας, επισημαίνεται ότι πρόκειται για μέτρο που τέθηκε σε εφαρμογή κατά παράβαση του άρθρου 10 (3) του Νόμου το οποίο προβλέπει ότι κανένα προσχέδιο κρατικής ενίσχυσης δεν τίθεται σε ισχύ στη Δημοκρατία, εκτός αν έχει προηγουμένως εγκριθεί από τον Έφορο. Αξιολογώντας τα δεδομένα της συγκεκριμένης παράβασης και λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κρατικές ενισχύσεις που προβλέπει το Μέτρο είναι συμβατές με τον Κανονισμό, ο Έφορος αποφάσισε ότι δεν παρίσταται ανάγκη για οποιαδήποτε περαιτέρω ενέργεια εκ μέρους του.

- E. Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Τμήμα Αναδασμού του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

(Χρίστος Ανδρέου)
Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων

Λευκωσία, 12 Φεβρουαρίου 2008.

E.E.K.E. 25.06.002.291 (686.2.3.23.7.1.12)